

EIE-06-256 REEPRO

Intelligent Energy Europe

ໂຄງການ ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້

ພະລັງງານທົດແທນຢ່າງມີປະສິດທິພາບໃນປະເທດກຳລັງພັດທະນາ

ບົດລາຍງານການສຳຫຼວດເຄື່ອງມືທາງການເງິນຢູ່ ສປປ ລາວ

ໂດຍ:

ທ່ານ ນາງ ແກ້ວໄພວັນ ອິນສິຊຽງໃໝ່

ທ່ານ ຫຸມແພງ ເກື້ອມບຸນມີ

ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເຕັກໂນໂລຊີ

ມິຖຸນາ 2007

ສາລະບານ

1	ພາກສະເໜີ	1
2	ສະພາບລວມຂອງສປປ.ລາວ.....	1
3	ທາງເລືອກການລົງທຶນ ດ້ານພະລັງງານທົດແທນໃນ ສປປ.ລາວ	3
4	ສະພາບແວດລ້ອມຂອງການລົງທຶນໃນ ສປປ.....	4
5	ການລົງທຶນຂອງຕ່າງປະເທດ ໃນຂົງເຂດພະລັງງານທົດແທນ	6
6	ຄຸນລັກສະນະຂອງທະນາຄານໃນລະບົບ.....	7
7	ຄຸນລັກສະນະຂອງພາກສ່ວນການເງິນ ເຄິ່ງລະບົບແລະ ນອກລະບົບ.....	9
8	ພາກສ່ວນການເງິນຈຸລະພາກ (Microfinance)ໃນ ສປປ ລາວ.....	10
8.1	ຟອນຄໍເປີເລທິບ(Fonds Cooperative).....	10
8.2	ໂຄງການກອງທຶນຈຸລະພາກຂອງ UNCDF ແລະ UNDP	11
8.3	ສະຫະກອນພັດທະນາຊຸມນະບົດ (RDC)	11
8.4	ສະມາຄົມການຟາກປະຢັດແລະສິນເຊື້ອ	12
8.5	ສະຖາບັນການເງິນຈຸລະພາກ ເອກພັດທະນາ (EMI)	13
8.6	ສະຖາບັນການເງິນພັດທະນາຜຶງສາລີ (IFDP)	14
9	ອຸປະສັກສໍາລັບການພັດທະນາພະລັງງານທົດແທນຢູ່ລາວ	14
10	ເອກະສານອ້າງອີງ	16

ລາຍການຕາຕະລາງ

ຕະລາງ 1: ຄຸນລັກສະນະການປ່ອຍເງິນກູ້ຈາກ APB.....	8
ຕາຕະລາງ 2: ຄຸນລັກສະນະຂອງ Fonds Cooperative.....	10
ຕາຕະລາງ 3: ຄຸນລັກສະນະຂອງສະຫະກອນພັດທະນາຊຸມນະບົດ	11
ຕາຕະລາງ 4: ຄຸນລັກສະນະຂອງສາມສະມາຄົມການຝາກປະຢັດ ແລະສິນເຊື້ອ.....	12
ຕາຕະລາງ 5: ຄຸນລັກສະນະຂອງ ສະຖາບັນການເງິນຈຸລະພາກ ເອກພັດທະນາ.....	13

ລາຍການຕົວຫຍໍ້

ADB	ທະນາຄານພັດທະນາ ອາຊີ
APB	ທະນາຄານສົ່ງເສີມກະສິກຳ
BCEL	ທະນາຄານການຄ້າຕ່າງປະເທດ
BOL	ທະນາຄານລາວ
BTA	ການຕົກລົງຮ່ວມມືການຄ້າສອງຝ່າຍ
CCSP	Cooperative de Credit de Soutien aux Producteurs
CPI	ຄະນກຳກຳມະການແຜນການແລະການລົງທຶນ
DDFI	ກົມການລົງທຶນພາຍໃນແລະຕ່າງປະເທດ
EDL	ບໍລິສັດໄຟຟ້າລາວ
EMI	ສະຖາບັນການເງິນຈຸລະພາກເອກພັດທະນາ
FC	Fonds Cooperative (a Microfinance organization)
GDP	ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ
IFDP	ສະຖາບັນການເງິນເພື່ອການພັດທະນາຜື່ງສາລີ
INGO's	ອົງການຈັດຕັ້ງເອກະຊົນສາກົນ
JICA	ອົງການຮ່ວມມືສາກົນປະເທດຍີ່ປຸ່ນ
LDB	ທະນາຄານພັດທະນາລາວ
LDC	ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ
LHSE	ບໍລິສັດຫຸ້ນສ່ວນແຫ່ງລັດ ລາວ
LWU	ສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ
MFIs	ສະຖາບັນການເງິນຈຸລະພາກ
MIH	ກະຊວງອຸດສະຫະກຳແລະຫັດຖະກຳ
NEM	ກົນໄກເສກຖະກິດໃໝ່
NPEP	ແຜນງານລົດລ້າງຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດ
NPLs	ໜີ້ບໍ່ເກີດຜົນ
NGPES	ຍຸດທະສາດການເຕີບໂຕແລະການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດ
NEDO	ອົງການພັດທະນາອຸດສະຫະກຳເຕັກໂນໂລຊີພະລັງງານໃໝ່ ປະເທດຍີ່ປຸ່ນ
NGO	ອົງການຈັດຕັ້ງເອກະຊົນ
NPO	ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຫວັງຜົນກຳໄລ
NUOL	ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດລາວ

ODA	ຫ້ອງການຊ່ວຍເຫຼືອການພັດທະນາ
PADETS	ສູນຝຶກອົບຮົມຮ່ວມພັດທະນາ
PV	Photovoltaic (ໄຟຟ້າແສງຕາເວັນ)
RDC	ສະຫະກອນພັດທະນາຊົນນະບົດ
RE	ພະລັງງານທົດແທນ
RES	ແຫຼ່ງພະລັງງານທົດແທນ
SCU's	ສະຫະພັນການປະຢັດແລະສິນເຊື້ອ
SOB's	ທະນາຄານແຫ່ງລັດ
SOEs	ລັດວິສະຫະກິດ
STEA	ອົງການວິທະຍາສາດເຕັກໂນໂລຊີ ແລະສິ່ງແວດລ້ອມ
TRI	ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເຕັກໂນໂລຊີ
UNCDF	ກອງທຶນສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອພັດທະນາຕົວເມືອງ
UNDP	ແຜນງານສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອການພັດທະນາ
WOCCU	ສະພາສະຫະພັນສິນເຊື້ອໂລກ.

1 ພາກສະເໜີ

ການສຳຫຼວດເຄື່ອງມືທາງການເງິນ ແມ່ນພາກສ່ວນປະກອບໜຶ່ງຂອງວຽກງານເກັບກຳຂໍ້ມູນທ້ອງຖິ່ນຂອງປະເທດທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການ. ຂອບເຂດຂອງກິດຈະກຳ ແມ່ນສຳຫຼວດ ບັນດາທາງເລືອກຂອງແຜນງານການສະໜັບສະໜູນດ້ານການເງິນໃນໂຄງການຂະໜາດນ້ອຍແລະຂະໜາດຈຸລະພາກ ລວມທັງຂະໜາດການຄ້າ ຈາກບັນດາທະນະຄານ, ບັນດາອົງການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ແລະ ບັນດາອຳນາດການປົກຄອງຂອງລັດ

ພ້ອມດ້ວຍເອກະສານລາຍລະອຽດຂອງບັນດາທາງເລືອກສຳລັບເຄື່ອງມືທາງການເງິນແບບໃໝ່ ແລະ ລະບົບສິນເຊື່ອ ສຳລັບໂຄງການຂະໜາດນ້ອຍ ໃນ ສປປ.ລາວ. ບົດລາຍງານນີ້ ຈະສະໜອງຂໍ້ມູນ ສຳລັບພາກການເງິນ ຂອງປຶ້ມຄູ່ມືຝຶກອົບຮົມແລະການຕັດສິນໃຈໃນໂຄງການໃນຕໍ່ໜ້າ.

2 ສະພາບລວມຂອງສປປ.ລາວ

ສປປ.ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ບໍ່ມີທາງອອກສູ່ທະເລ ແລະ ມີລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນປະມານ 460 \$ ໃນປີ 2005 ແລະ ເປັນປະເທດທຸກຍາກທີ່ສຸດໃນກຸ່ມປະເທດອາຊີຕາເວັນອອກ. ຕາມການຈັດລຳດັບຂອງສະຫະປະຊາຊາດ ປະເທດລາວ ເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (LDC). ໃນປີ 2004 ຈຳນວນປະຊາກອນ 71% ມີລາຍໄດ້ ບໍ່ເຖິງ 2 \$ ຕໍ່ມື້ ແລະ 23 % ມີລາຍໄດ້ບໍ່ເຖິງ 1 \$ ຕໍ່ມື້. ບັນຫາການລົບລ້າງຄວາມທຸກຈົນທີ່ຖືເປັນສຳຄັນແທ້ໆຫາກໍ່ເລີ່ມຂຶ້ນມາໃນທົດສະວັດຜ່ານມານີ້: ອົງໃສມາດຖານຄວາມທຸກຈົນແຫ່ງຊາດຂອງ ສປປ.ລາວ (ລາຍໄດ້ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນ ປະມານ 1.5 \$ ຕໍ່ມື້), ບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້, ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຄວາມທຸກຈົນໄດ້ຫຼຸດລົງ ຈາກ 46% ໃນ ປີ1992/93 ມາເປັນ 28,7%ໃນ ປີ2004/05. ບັນດາຕົວຊີ້ວັດທາງສັງຄົມກໍ່ຖືວ່າໄດ້ມີການປັບປຸງຄືກັນແຕ່ວ່າພວກມັນຍັງຢູ່ໃນລະດັບຂີ້ຮ້າຍຫຼາຍ ທຽບໃສ່ບັນດາປະເທດໃນໂຂງເຂດ ແລະ ຄຸນນະພາບ ຂອງການວັດປະເມີນຜົນຕ່າງໆກໍ່ຍັງຕໍ່າ.

ສປປ.ລາວ ມີຈຳນວນປະຊາກອນ ປະມານ 5,6 ລ້ານຄົນ(ຕາມການສຳຫຼວດ ປີ 2005) ແລະ ມີເນື້ອທີ່ 236.800 km². ສປປ ລາວ ຖືວ່າເປັນປະເທດໜຶ່ງທີ່ອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍ ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທຳ ຊາດທີ່ສຳຄັນເຊັ່ນ: ປ່າໄມ້, ແຮ່ທາດ ແລະ ພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ. ເຖິງວ່າປະຈຸບັນອັດຕາສ່ວນຂອງມັນໃນ GDPຈະຫຼຸດກໍ່ຕາມແຕ່ກະສິກຳກໍ່ຍັງເປັນພາກສ່ວນໃຫຍ່ໃນໂຄງປະກອບເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດລາວ ມີປະ ມານ 45 % ຂອງ GDP (ປີ 2005) ແລະ ມີຜູ້ໃຊ້ແຮງງານໃນໂຂງເຂດນີ້ ເກືອບ80%. ພາກສ່ວນອຸດສາຫະກຳ ຫຼາຍກວ່າ 29 % ແລະ ພາກສ່ວນບໍລິການເກືອບ 26 % (ເບິ່ງເອກະສານອ້າງອີງ “ Lao at a Glance ” ສຳລັບພາບລະອຽດຂອງເສດຖະກິດລາວ).

ສປປ.ລາວ ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງແຂງແຮງໃນໜຶ່ງທົດສະວັດກ່ວາມານີ້, ໃນປີ 1990 GDP ເພີ່ມຂຶ້ນ ດ້ວຍອັດຕາສ່ວນສະເລ່ຍຕໍ່ປີ ແມ່ນ 6,3 % ເຖິງແມ່ນການຂະຫຍາຍຕົວຢູ່ໃນພູມມິພາກນີ້ຈະຫຼຸດລົງຢ່າງຫຼວງໃນຊ່ວງໄລຍະເກີດວິກິດການເມື່ອ ປີ 1997 - 1999. ການສົ່ງອອກປະມານ 15 % ຕໍ່ປີ; ກະສິກຳ ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ ຄືດຽວກັນກັບອຸດສາຫາກຳ ແລະ ການບໍລິການ.

ໃນປີ 1986 ລັດຖະບານ ໄດ້ວາງ “ ກົນໄກເສດຖະກິດໃໝ່ (NEM), ເລີ່ມຕົ້ນຫັນປ່ຽນແຜນການ ເສດຖະກິດລວມສູນ ມາເປັນເສດຖະກິດຕະຫຼາດ. ການຄຸ້ມຄອງລາຄາຢ່າງເຄັ່ງຄັດໄດ້ຖືກຍົກເລີກ, ສະຫະກອນລວມໝູ່ໄດ້ຖືກລົບລ້າງ, ອະນຸຍາດໃຫ້ຊາວນາກັບຄືນມາດຳເນີນການຜະລິດ ແລະ ເປັນເຈົ້າຂອງການຜະລິດໃນທີ່ດິນຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ, ລະບົບອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນຕາເປັນເອກະພາບ, ການຜູກຂາດການຄ້າ ຂອງລັດຖະບານໄດ້ຖືກຍົກເລີກ, ຈຳນວນບໍລິສັດແຫ່ງລັດໄດ້ຫຼຸດລົງ ແລະ ອະນຸມັດສ້າງຕັ້ງພາກສ່ວນເສດຖະກິດເອກະຊົນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ, ການປະຕິຮູບເສດຖະກິດໄດ້ເກີດຂຶ້ນ ທ່າມກາງວິກິດການໃນຂົງເຂດ, ລາວໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມ ຢ່າງເອົາຈິງເອົາຈັງ ກັບບັນຫາເສດຖະກິດມະຫາພາກ. ການປະຕິຮູບປະສົບຜົນສຳເລັດໃນປີ 2000 ເສດຖະກິດເລີ່ມມີສະເຖຍລະພາບ ແລະ ການປະຕິຮູບໂຄງສ້າງສຳເລັດລົງໃນ ປີ 2001.

ໃນ ເດືອນ ເມສາ, ປີ 2002, ລັດຖະບານ ສປປ.ລາວ ເຮັດສຳເລັດຍຸດທະສາດການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຈົນ. ໂດຍອີງໃສ່ຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ສຳລັບ 2001 - 2005, ລັດຖະບານໄດ້ຮັບຮອງຄະນະທີ່ປຶກສາເພື່ອກະກຽມ ແຜນງານການລົບລ້າງຄວາມທຸກຈົນແຫ່ງຊາດ (NPEP). ແຜນງານດັ່ງກ່າວໄດ້ສະເໜີຢູ່ກອງປະຊຸມໂຕະມົນຂອງອົງການຜູ້ໃຫ້ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອ ໃນເດືອນກັນຍາ ປີ 2003, ໄດ້ມີການຄົ້ນຄວ້າສົນທະນາຜ່ານສະພາແຫ່ງຊາດ ໃນເດືອນຕຸລາ, ປີ 2003 ແລະ ໄດ້ມີການປັບປຸງແລະຍົກລະດັບເປັນ ຍຸດທະສາດການເຕີບໂຕບ ແລະການລົບລ້າງຄວາມທຸກຈົນ ແຫ່ງຊາດ (NGPES) ໃນຕົ້ນປີ 2004. ມັນໄດ້ສະແດງຢ່າງຈະແຈ້ງເຖິງໂຄງສ້າງການພັດທະນາ ຂອງລັດຖະບານລາວ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ, ກຳນົດຈຸດປະສົງແລະເປົ້າໝາຍສະເພາະເພື່ອອຸດົມຮັ່ງມີຂອງປະເທດ ແລະ ສະແດງການປະຕິຮູບນະໂຍບາຍ, ແລະແຜນການໃຊ້ຈ່າຍສະທາລະນາ ທີ່ຕ້ອງການ ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍເຫຼົ່ານັ້ນ.

ເປົ້າໝາຍໜຶ່ງ ໃນບັນດາເປົ້າໝາຍຂອງຍຸດທະສາດຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຈົນ ແມ່ນສ້າງເງື່ອນໄຂສະພາບແວດລ້ອມເພື່ອເປັນຊ່ອງທາງໃນການສ້າງເສດຖະກິດຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຊົນນະບົດແລະຕອບສະໜອງແຫຼ່ງພະລັງງານທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ ຊຶ່ງເຫັນວ່າສາມາດມີຜົນກະທົບຕໍ່ການບັນເທົາຄວາມທຸກຍາກ . ຂະນະດຽວກັນລັດຖະບານໄດ້ມີເປົ້າໝາຍທີ່ຈະສະໜອງໄຟຟ້າ ໃຫ້ໄດ້ 70 % ຂອງຈຳນວນຄົວເຮືອນໃນທົ່ວປະເທດໃນປີ 2010 ແລະ 90 % ໃນປີ 2020 ຍັງມີພື້ນທີ່ຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ ໂດຍສະເພາະ ເຂດທ່າງໄກສອກຫຼີກ ບ່ອນທີ່ພະລັງງານທົດແທນເຊັ່ນໄຟຟ້າແສງຕາເວັນ, ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກນ້ອຍຂະໜາດມາຍໂກຣ ແລະ ປີໂກ, ພະລັງງານເຊື້ອເພີງຊີວະພາບ ແລະ ພະລັງອື່ນໆ ເປັນທາງເລືອກທີ່ມີບົດບາດສຳຄັນ ແລະ ສາມາດສະໜອງພະລັງງານ ໃຫ້ພື້ນທີ່ເຫຼົ່ານີ້. ເຖິງຢ່າງນັ້ນກໍຕາມໂດຍລວມແລ້ວການນຳໃຊ້ພະລັງງານທາງເລືອກເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນຍັງ ມີລາຄາແພງແລະປະຊາຊົນສ່ວນຫຼວງຫຼາຍບໍ່ມີຄວາມສາມາດລົງທຶນໃສ່ພະລັງງານທາງເລືອກເຫຼົ່ານີ້ ຍ້ອນຫຼາຍສາເຫດ ເຊັ່ນ: ຂາດທຶນຮອນ, ຂາດການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນຈາກສະຖາບັນການເງິນ ທີ່ເປັນໃນລະບົບແລະເຄື່ອງລະບົບແລະ ອື່ນໆ. ເຖິງຢ່າງນັ້ນກໍຕາມປະຊາຊົນລາວຍັງຮູ້ຊ່ອງທາງທີ່ຈະນຳໃຊ້ພະລັງງານທົດແທນ, ໃນກໍລະນີບ່ອນທີ່ມີທາງເລືອກທາງການເງິນທີ່ເໝາະສົມເຊັ່ນ: ລະບົບຈ່າຍຜ່ອນ ການນຳໃຊ້ໄຟຟ້າແສງຕາເວັນ ຂອງໂຄງການໄຟຟ້ານອອກລະບົບ ຊຶ່ງບໍລິຫານໂດຍກະຊວງ

ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ (ໂດຍທະນາ ຄານໂລກ ເປັນຜູ້ໃຫ້ທຶນ) ແລະ ລະບົບການເຊົ່າ ຊຶ່ງໃຫ້ການບໍລິການໂດຍບໍລິສັດ ຊັ້ນລະບົບ(ໂດຍນຳ ໃຊ້ທຶນຕົນເອງ ແລະ ຍືມທຶນຈາກທະນາຄານພັດທະນາຕ່າງປະເທດ) ມາເຖິງປະຈຸບັນໄດ້ຕິດຕັ້ງລະບົບ ໄຟຟ້າແສງຕາເວັນໄປແລ້ວ 4.404 ລະບົບ ທົ່ວປະເທດ.

3 ທາງເລືອກການລົງທຶນ ດ້ານພະລັງງານທົດແທນໃນ ສປປ.ລາວ

ສປປ.ລາວ ຖືວ່າເປັນປະເທດໜຶ່ງທີ່ມີຫຼາຍທາງເລືອກ ແລະຫຼາຍແຫຼ່ງພະລັງງານທົດແທນ ເຊັ່ນ ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນດ້ານແຫຼ່ງພະລັງງານຊີວະພາບ(ຕົ້ນຕໍແມ່ນໄມ້), ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ລະດັບແຕ່ ຂະໜາດ ປົກກະຈົນ ເຖິງ ຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ພະລັງງານແສງຕາເວັນເຊັ່ນດຽວກັນ. ສໍາລັບພະລັງງານລົມ ເຫັນວ່າມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ໜ້ອຍ ນອກຈາກວ່າ ມີຢູ່ບາງບ່ອນຕາມສາຍພູຫຼວງ ຊາຍແດນຕິດກັບທວງນາມ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ແຫຼ່ງສັບພະຍາກອນມວນຊີວະພາບ ແລະ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ທີ່ອຸດົມສົມບູນ, ທັງສອງລ້ວນແຕ່ເປັນອຸປະສັກໃຫ້ແກ່ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການຂອງການນໍາໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີພະລັງງານທົດແທນ ແລະ ແຫຼ່ງສັບພະຍາກອນໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ.

ພື້ນທີ່ໃຊ້ໃນການຫຼຸດຜູ້ແຕ່ງຢູ່ຄົວກິນປະຈຳວັນໂດຍພື້ນຖານແລ້ວແມ່ນໄດ້ລ້າ (ໃນກໍລະນີມີແຮງງານຫຼາຍແມ່ນເອົາຫຼາຍເທົ່າໃດກໍໄດ້ ແລະ ເປັນການຫຳລາຍປ່າໄມ້ຢ່າງໜັກໜ່ວງ). ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວຢ່າງເໝາະສົມທີ່ສຸດ ແມ່ນຈະໄດ້ທັນມານໍາໃຊ້ເຕົາແກສຊີວະພາບເພື່ອທົດແທນພື້ນ ແລະ ຖ່ານ. ແຕ່ວ່າ ປະຈຸບັນ ລາຄາຍັງແພງສົມຄວນ ລົງທຶນສ້າງເຕົາແກສຊີວະພາບ ລະດັບຄອບຄົວທໍາມະດາ (ເຕົາໜຶ່ງ 350 \$), ສະແດງວ່າ ມັນຍັງເປັນພະລະທາງດ້ານການເງິນທີ່ສູງສົມຄວນສໍາລັບປະຊາຊົນໃນຊຸມນະບົດ.

ເຊັ່ນດຽວກັນ ສໍາລັບໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຂະໜາດໃຫຍ່ (100 - 1000 MW) ແມ່ນລົງທຶນຮ່ວມກັບຄູ່ຮ່ວມງານຕ່າງປະເທດ ແລະ ຍືມທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ (ໃນອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ຍອມຮັບໄດ້) ໄຟຟ້າສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເພື່ອສົ່ງອອກ ແລະ ສ່ວນໜ້ອຍເທົ່ານັ້ນທີ່ນໍາໃຊ້ພາຍໃນປະເທດ. ບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້, ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການແຂ່ງຂັນສໍາລັບພະລັງງານທົດແທນທາງເລືອກ ຂະໜາດນ້ອຍເຊັ່ນ: ລະບົບແກດສີ່ຊີວະມວນ (gasification) ສໍາລັບຜະລິດໄຟຟ້າໂດຍໃຊ້ໄມ້ເສດຈາກໂຮງເລື່ອຍ ແລະອື່ນໆເນື່ອງຈາກຂະໜາດຂອງເສດຖະກິດ ແລະອື່ນໆ.

ຕາມຜົນທີ່ໄດ້ຮັບ, ສະແດງໃຫ້ເຫັນແລ້ວວ່ານັກລົງທຶນສ່ວນຫຼາຍບໍ່ມີຄວາມກະຕືລືລົ້ນໃນການລົງທຶນກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີ ແລະລະບົບພະລັງງານທົດແທນຂະໜາດນ້ອຍໃນທາງການຄ້າ ນອກຈາກເຂົາຈະແນ່ໃຈໃນບັດດາເທດຜົນຂອງອັດຕາການຄືນທຶນຂອງການລົງທຶນຂອງພວກເຂົາ. ຕາມສະພາບການທີ່ເດີນຢູ່ໃນພາກພື້ນ ລວມທັງ ສປປ ລາວ ກ່ຽວກັບ " ອັດຕາການຄືນທຶນທີ່ສົມເຫດສົມຜົນຂອງການລົງທຶນ" ດ້ວຍການລົງທຶນຊຶ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນໄລຍະການຄຸ້ມທຶນຍາວກວ່າ 3-4 ປີ ຖືວ່າ "ບໍ່ເປັນປະໂຫຍດ" ເປັນອັນຈະແຈ້ງແລ້ວວ່າຄວາມສົນໃຈທີ່ຈະລົງທຶນໃນຂົງເຂດພະລັງງານທົດແທນຊຶ່ງມັກຈະມີໄລຍະ ການຄຸ້ມທຶນທີ່ຍາວກວ່າລະບົບພະລັງງານດັ້ງເດີມ ແມ່ນມີຈໍາກັດ.

ປະຈຸບັນ, ບໍ່ແມ່ນວ່າ ບໍ່ມີຜູ້ລົງທຶນໃນລະບົບພະລັງງານທົດແທນຂະໜາດນ້ອຍ, ຍັງມີປະຊາຊົນຈຳນວນໜຶ່ງ ລົງທຶນໃສ່ໄຟຟ້ານຳຕົກຂະໜາດນ້ອຍ ລະດັບປີໂກ ແລະ ໄຟຟ້າແສງຕາເວັນ ຢູ່ໃນເຂດທີ່ບໍ່ມີສາຍສົ່ງໄຟຟ້າແຫ່ງລັດເຂົ້າໄປເຖິງ.

ຫຼາຍໆລະບົບປະກອບມີລະບົບສາກໝໍ້ໄຟປ່ອນທີ່ເມື່ອກ່ອນການສາກໝໍ້ໄຟແມ່ນຂົນໄປສາກຢູ່ປ່ອນທີ່ມີໄຟຟ້າຈາກສາຍສົ່ງ. ມີຫຼາຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍລວມກັນລວມທັງອັດຕາຄ່າບຳລຸງຮັກສາໃນລະບົບໝໍ້ໄຟທີ່ສູງເຮັດໃຫ້ລະບົບໄຟຟ້ານຳຕົກຂະໜາດປີໂກ ແລະ ໄຟຟ້າແສງຕາເວັນດຶງດູດຄວາມສົນໃຈຜູ້ຊົມໃຊ້ຫຼາຍຄົນເຖິງແມ່ນວ່າ ລາຄາຂອງລະບົບອາດບໍ່ສາມາດແຂ່ງຂັນໄດ້..

ການລົງທຶນໃນລະບົບເຫຼົ່ານີ້ໂດຍລວມແມ່ນຕ່ຳ-ໜ້ອຍກວ່າ 100 US\$ ສຳລັບລະບົບໄຟຟ້ານຳຕົກປີໂກນ້ອຍ (500 ວັດ) ແລະ ສູງກວ່ານີ້ເລັກນ້ອຍສຳລັບໄຟຟ້າແສງເວັນ (ລະບົບ 20 ຫຼື 30 ວັດພຽງພໍສຳລັບໄຕ້ດອກໄຟ 7W ໄດ້ 1 ຫຼື 2 ດອກ ແລະ ໂລະທັດ) ນອກຈາກນັ້ນແລ້ວ ຍັງມີລະບົບໄຟຟ້ານຳຕົກນ້ອຍລະດັບມິນີ ແລະ ມາຍໂກຣ (ສຳລັບບ້ານ), ແຕ່ວ່າລະບົບເຫຼົ່ານີ້ ເກືອບທັງໝົດ ແມ່ນເປັນກໍລະນີການຮ່ວມທຶນຫຼືທັງໝົດຈາກອົງການຊ່ວຍເຫຼືອເຊັ່ນ JICA ແລະ ອື່ນໆ.

4 ສະພາບແວດລ້ອມຂອງການລົງທຶນໃນ ສປປ.

ການປະຕິຮູບເສດຖະກິດໄດ້ຖືກຮັບຮອງໃນ ປີ 1988 ແລະ ສະພາແຫ່ງຊາດໄດ້ອອກດຳລັດຮັບຮອງເອົາ "ກົດໝາຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນຕ່າງປະເທດ" ໃນວັນທີ 22 ຕຸລາ 2004 ເລກທີ 11/ສຊ (www.mekongexpress.com/laos/general/investlaw.htm) ໃຫ້ສິດເພື່ອສົ່ງເສີມໃຫ້ຕ່າງປະເທດມາລົງທຶນໂດຍກົງໃນ ສປປ.ລາວ ໃຫ້ເປັນທາງໜຶ່ງໃນການກະຕຸ້ນການພັດທະນາ ແລະ ຂະຫຍາຍ ເສດຖະກິດ. ພາຍໃຕ້ກົດໝາຍປີ 2004 ວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມການລົງທຶນຂອງຕ່າງປະເທດ ຜູ້ລົງທຶນຕ່າງປະເທດ ສາມາດລົງທຶນໃນທຸກປະເພດທຸລະກິດ ແລະ ໃນທຸກຂົງເຂດການລົງທຶນ ໃນ ສປປ.ລາວ, ນອກຈາກການເຄື່ອນໄຫວທຸລະກິດ ທີ່ເປັນໄພອັນຕະລາຍຕໍ່ຄວາມສະຫງົບສຸກແຫ່ງຊາດ, ເປັນຜົນສະທ້ອນທາງລົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ເປັນຕະລາຍຕໍ່ສຸຂະພາບ, ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ຮີດຄອງປະເພນີຂອງຊາດ. ໃນທາງປະຕິບັດຕົວຈິງ, ມີບາງຂົງເຂດມີຜົນກະທົບຢ່າງໄກ້ສິດຕໍ່ຜູ້ລົງທຶນທາງນອກ ສະພາບແວດລ້ອມການລົງທຶນທັງໝົດແມ່ນບໍ່ດີ ແລະ ລະດັບໃນຕົວຊີ້ວັດຂອງສາກົນ ກ່ຽວກັບຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ຄວາມງ່າຍໃນການດຳເນີນທຸລະກິດແມ່ນຕ່ຳຫຼາຍ

ໄລຍະເວລາການລົງທຶນຂອງບໍລິສັດລົງທຶນຕ່າງປະເທດໃນ ສປປ.ລາວ ຂຶ້ນກັບທາດແທ້, ຂະໜາດແລະ ເງື່ອນໄຂສະເພາະ ຂອງແຕ່ລະໂຄງການທຸລະກິດ ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວແມ່ນບໍ່ກາຍຫ້າສິບປີ. ໃນສະຖານະການພິເສດ ບໍລິສັດລົງທຶນຕ່າງປະເທດ ສາມາດຂໍຕໍ່ເວລາໄດ້ ໂດຍໄດ້ຮັບການເຫັນດີ ຂອງລັດຖະບານລາວ ແຕ່ວ່າ ໄລຍະເວລາເຄື່ອນໄຫວລົງທຶນທັງໝົດຈະບໍ່ໃຫ້ກາຍ ເຈັດສິບຫ້າປີ. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມ ແລະ ການລົງທຶນຕ່າງປະເທດຂອງສປປ. ລາວ ໄດ້ໃຫ້ສິດທິ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຕໍ່ຜູ້ລົງທຶນມີສິດນຳເຂົ້າ ວັດຖຸອຸປະກອນ, ວັດຖຸດິບ ແລະ ອື່ນໆ, ຍົກເວັ້ນການເກັບພາສີການສົ່ງອອກ ແລະ ຍົກເວັ້ນພາສີລາຍໄດ້ ແລະ ອື່ນໆ (ຂໍ້ 12 - 18 ຂອງກົດໝາຍການສົ່ງເສີມ ແລະ ການລົງທຶນຕ່າງປະເທດ).

ຜູ້ລົງທຶນ ຂອງຕ່າງປະເທດ ທີ່ສົນໃຈຢາກມາລົງທຶນໃນ ສປປ.ລາວ ຈະຕ້ອງຍື່ນສຳນວນເອກະສານໂຄງການຂອງຕົນ ຫາ ກົມສົ່ງເສີມແລະຄຸ້ມຄອງການລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ (DDFI) (<http://invest.Laopdr.org/index.htm>) ຄະນະກຳມະການ ແຜນການ ແລະການລົງທຶນ(CPI). ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ສຳນວນເອກະສານໂຄງການໄດ້ຖືກຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາໂດຍກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະປັບປຸງແກ້ໄຂໂດຍຫ້ອງການສຳນັກງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ. ອີງຕາມດຳລັດຂອງລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 301 ລົງວັນທີ 12 ຕຸລາ 2005 , ບົດສະເໜີໂຄງການໃດ ມີມູນຄ່າ 20 ລ້ານໂດລາ ຫຼື ຫຼາຍກ່ວາ ຕ້ອງແມ່ນ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີເປັນຜູ້ອະນຸມັດ , ຫົວໜ້າແລະ ຮອງກົມການລົງທຶນພາຍໃນແລະຕ່າງປະເທດ ມີສິດເຊັນອະນຸມັດ ໂຄງການການລົງທຶນທີ່ມີມູນຄ່າຕໍ່າກວ່າ 10 ລ້ານ ໂດລາລົງມາ. ໃນລະດັບໂຄງການ ທີ່ມີມູນຄ່າເທົ່າ ຫຼື ຫນ້ອຍກ່ວາ 3 ລ້ານໂດລາ ລົງມາ ແມ່ນລະດັບແຂວງເປັນຜູ້ເຊັນອະນຸມັດ (ສຳລັບທຸກໆແຂວງ) ແລະ ສຳລັບແຂວງໃຫຍ່ ແມ່ນສາມາດເຊັນອະນຸມັດໂຄງການ ທີ່ມີມູນຄ່າ ບໍ່ເກີນ 5 ລ້ານໂດລາ.

ຂະບວນການພິຈາລະນາເອກະສານຂອງກົມສົ່ງເສີມແລະຄຸ້ມຄອງການລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ໃນ ຄະນະກຳມະການ ແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແມ່ນຈະເບິ່ງເລື່ອງຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານການເງິນແລະດ້ານເຕັກນິກຂອງໂຄງການ ຊຶ່ງໄດ້ຄວາມເຫັນຈາກກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະໂຄງການທີ່ສະເໜີນັ້ນຂັດກັບນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບາຍຫຼືບໍ່. ຂຶ້ນຢູ່ກັບເອກະສານທີ່ໄດ້ຮັບ CPI ຈະປະສານກັບບັນດາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງແລະອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອພິຈາລະນາແລະຕອບນັກລົງທຶນຕ່າງປະເທດໂດຍເຮັດໜັງຕອບເປັນທາງການ. ໄລຍະເວລາໃຫ້ຄຳຕອບ ຕໍ່ຜູ້ສະເໜີໂຄງການ ໄວ ຫຼື ຊ້ານັ້ນ ແມ່ນ ຂຶ້ນກັບແຕ່ລະປະເພດຂອງໂຄງການ ແຕ່ວ່າໄດ້ກຳນົດໄວ້ ຢູ່ໃນໄລຍະເວລາ 15 - 45 ວັນຂອງມື້ເຮັດວຽກ.

ໃນເມື່ອຕົກລົງເຫັນດີແລ້ວ, ຜູ້ລົງທຶນຕ່າງປະເທດຈະໄດ້ຮັບໃບອະນຸຍາດຕ່າງໆດັ່ງນີ້: ໃບອະນຸຍາດລົງທຶນຂອງຕ່າງປະເທດ, ໃບຍັ້ງຍືນທະບຽນວິສະຫະກິດ, ໃບຍັ້ງຍືນທະບຽນພາສີ (ຈາກຫ້ອງການຄະນະກຳມະການແຜນການແລະການລົງທຶນທີ່ໃກ້ທີ່ສຸດກັບສະຖານທີ່ ທີ່ຜູ້ລົງທຶນຕ່າງປະເທດໄດ້ຮັບອະນຸຍາດລົງທຶນ). ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ຜູ້ລົງທຶນຕ່າງປະເທດນັ້ນຖືວ່າໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາໃຫ້ສ້າງຕັ້ງວິສະຫະກິດ ຂອງຕົນທີ່ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍຂອງ ສປປ. ລາວ ແລະ ເລີ່ມຕົ້ນສ້າງຢູ່ໃນໄລຍະເວລາ 90 ວັນ ນັບຈາກວັນໄດ້ຮັບໃບອະນຸຍາດລົງທຶນ. ໃນກໍລະນີ, ຖ້ານັກລົງທຶນໃດຫາກລົ້ມເຫຼວໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃບອະນຸຍາດນັ້ນຈະຖືກຍົກເລີກ.

ຄຽງຄູ່ກັບການອະນຸຍາດໃຫ້ລົງທຶນ, ນັກລົງທຶນຕ່າງປະເທດແມ່ນຕ້ອງການໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດດ້ານອື່ນໆອີກ. ສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນລວມມີ: ທະບຽນທຸລະກິດຈະຕ້ອງໄດ້ເຮັດໃໝ່ແຕ່ລະປີຈາກກະຊວງການຄ້າ, ທະບຽນອາກອນ ຈາກກົມພາສີຢູ່ກະຊວງການເງິນ, ກາໜາຍ(logo)ວິສະຫະກິດຈາກກະຊວງພາຍໃນ. ການອະນຸຍາດຈາກແຕ່ລະກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຖິງການລົງທຶນ(ກະຊວງອຸດສະຫະກຳ ສຳລັບໂຮງງານ; ກະຊວງຄົມມະນາຄົມ ສຳລັບການຂົນສົ່ງແລະ ອື່ນໆ) ໃບອະນຸຍາດຕາມຄວາມເໝາະສົມອື່ນໆ ຈາກອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ; ໃບອະນຸຍາດ ນຳເຂົ້າ - ສົ່ງອອກ ຖ້າວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຕ້ອງການ.

ກາງປີ 1999 ລັດຖະບານ ສປປ.ລາວໄດ້ເລີ່ມຈຳກັດການນຳເຂົ້າສິນຄ້າຂອງບໍລິສັດການຄ້າ ບໍ່ວ່າຂອງຕ່າງປະເທດຫຼື ພາຍໃນປະເທດ ເພື່ອຄວາມພະຍາຍາມຫຼຸດຜ່ອນການຂາດດູນທາງການຄ້າ. ລັດຖະບານໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ພວກເຂົາເຈົ້າສ້າງແຜນແລະຮ່ວມກັນວາງແຜນນຳເຂົ້າປະຈຳປີ ໃຫ້ກະຊວງການເງິນອະນຸມັດ. ເອກະສານຂອງລັດຖະບານ ທີ່ແຈ້ງການເຖິງນະໂຍບາຍການຈຳກັດ ແລະ ການອະທິບາຍ ແມ່ນຍາກທີ່ຈະຫາໄດ້. ປະເພດສິນຄ້າທີ່ຫ້າມນຳເຂົ້າຢ່າງຖາວອນໄດ້ແກ່: ຢາເສບຕິດ, ອາວຸດຕ່າງໆ, ບິດນິພົນ ແລະ ເອກະສານວັນນະຄະດີຕ່າງໆ ທີ່ຕ້ານລັດຖະບານ, ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ສັດປ່າ (ລາຍລະອຽດຂອງລາຍການຕ້ອງຫ້າມນຳເຂົ້າແລະ ສິ່ງອອກ: ເບິ່ງຢູ່ [http://www. Moc.gov.la/default.asp](http://www.Moc.gov.la/default.asp))

ການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງການຜະລິດຈາກໂຮງງານອຸດສະຫະກຳ ແມ່ນເປັນຂອງເອກະຊົນ. ລັດວິສະຫະກິດລັດ (SOEs) ປະຈຸບັນມີພຽງໜຶ່ງເປີເຊັນ ຂອງການຈຳນວນການຈ້າງງານທັງໝົດ. ເກືອບ90% ຂອງຫົວໜ່ວຍໂຮງງານຜະລິດແມ່ນຂະໜາດນ້ອຍ (ກຳມະກອນໜ້ອຍກວ່າ10 ຄົນ). ຂະນະທີ່ ຫົວໜ່ວຍການຜະລິດຂະໜາດກາງແລະຂະໜາດໃຫຍ່ 35% ເປັນເຈົ້າຂອງໂດຍຄົນລາວ ແລະ 55% ແມ່ນຫຸ້ນສ່ວນກັບຕ່າງປະເທດ, ສ່ວນທີ່ເຫຼືອເປັນຂອງລັດຖະບານ (ລວມທັງລັດຖະບານລະດັບແຂວງ). ບໍລິສັດຕ່າງປະເທດ ສົນໃຈໃນການຊື້ກິດຈະການ SOEs ຈະຍື່ນຄຳຮ້ອງຜ່ານກົມສິ່ງເສີມແລະຄຸ້ມຄອງການລົງທຶນພາຍໃນ ແລະຕ່າງປະເທດ, CPI. ສຳລັບ SOEs ຂະໜາດກາງແລະຂະໜາດໃຫຍ່ສາມາດເຮັດໄດ້ເຊັ່ນກັນແຕ່ເປັນໃນຮູບຮຸ້ນສ່ວນກັບລັດຖະບານລາວ.

ຖ້າປຽບທຽບແລ້ວກິດໜ້າການລົງທຶນທີ່ເກືອກຸນຂອງລາວແມ່ນມີລັກສະນະລົ້ມເຫວຈາກຂໍ້ຂັດແຍ່ງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດຫຼຸດລົງຫຼັງຈາກປີ 1996 ສາຍເຫດສ່ວນໜຶ່ງແມ່ນ ມາຈາກວິກິດການທາງເສດຖະກິດຢູ່ໃນພາກພື້ນ ແລະ ປັດໃຈອື່ນໆອີກເຊັ່ນ ການໜ່ວງໜຽວ ຈາກພະນັກງານລັດໃນຂັ້ນຕອນຍື່ນຄຳຮ້ອງ, ຂາດຄວາມໂປ່ງໃສໃນຂອບເຂດການຄຸ້ມຄອງ, ພະນັກງານຂາດຄວາມສຳນິສຳນານແລະຄວາມບໍ່ແນ່ນອນຂອງສະພາບເສດຖະກິດພາຍໃນ.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການ ຮ່ວມມືການຄ້າສອງຝ່າຍກັບອາເມລິກາ, ແລະ ລາວພະຍາຍາມເຂົ້າເປັນສະມາຊິກອົງການການຄ້າໂລກອາດຈະເປັນສິ່ງສຸດທ້າຍທີ່ຈະຊ່ວຍສິ່ງເສີມຄວາມໂປ່ງໃສແລະລົງລອຍໃນຂອບເຂດກິດລະບຽບແລະການຄວບຄຸມ ແຕ່ມີຄວາມຄືບໜ້າຊ້າ.

5 ການລົງທຶນຂອງຕ່າງປະເທດ ໃນຂົງເຂດພະລັງງານທົດແທນ

ໄດ້ມີຕ່າງປະເທດເຂົ້າລົງທຶນໃນດ້ານພະລັງງານທົດແທນຢູ່ລາວ ຊຶ່ງສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນກຳສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກຂະໜາດໃຫຍ່ ເປັນຕົ້ນວ່າ: ໂຄງການໄຟຟ້ານ້ຳເທີນຫີນບູນ (210 MW), ຫ້ວຍເຫາະ (150 MW) ແລະ ປະຈຸບັນກຳລັງສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2 (1086 MW, ມູນຄ່າ1,450 ລ້ານໂດລາ, ໂດຍການຮ່ວມ 3 ຝ່າຍ: ລາວ, ໄທ ແລະ ຝຣັ່ງເສດ ແລະ ໄຟຟ້າຈຳນວນ 995 MW ສິ່ງອອກຂາຍໃຫ້ປະເທດໄທ), ນ້ຳຖ້ຳ II (ໄທລົງທຶນ) , ນ້ຳເທີນ I (450 MW, ມາເລເຊັຍລົງທຶນ ມູນຄ່າ 550 ລ້ານໂດລາ) ແລະ ປະເທດ ອື່ນໆອີກ.

ເກືອບວ່າໃນທຸກກຳລະນີ ການລົງທຶນຂອງລັດຖະບານລາວ ຕົ້ນຕໍແມ່ນຜ່ານບໍລິສັດໄຟຟ້າລາວຫຼືປະຈຸບັນຜ່ານ ລັດວິສະຫະກິດຫຸ້ນສ່ວນລາວ(LHSE) ຖືຫຸ້ນໃນການລົງທຶນ. ໃນກໍລະນີ ໂຄງການນໍ້າເທີນ 2, LHSE ຖືຫຸ້ນ 25% ໃນໂຄງການ.

6 ຄຸນລັກສະນະຂອງທະນາຄານໃນລະບົບ

ພາກສ່ວນທະນາຄານຂອງສປປ ລາວ ຍັງອ່ອນນ້ອຍ ຊຶ່ງມີການປະກອບສ່ວນໃນຕະຫຼາດໜ້ອຍ ທຽບກັບລະບົບທະນາຄານຂອງປະເທດທີ່ເສດຖະກິດພັດທະນາຫຼາຍແລ້ວ. ການສືບຕໍ່ຄອບງຳຂອງທະນາຄານແຫ່ງລັດ(SOB's)ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ຈາກການປັບປຸງໂຄງສ້າງທີ່ລັກສະນະເປັນເຈົ້າຂອງເອງແລະການຄຸ້ມຄອງຕະຫຼາດ. SOB's ປະຈຸບັນເລີ້ມໄດ້ຫັນໄປເປັນລະບົບຕະຫຼາດຫຼາຍຂຶ້ນ. ທຸກມື້ນີ້ ທະນາຄານທີ່ບໍ່ເປັນຂອງລັດເຊັ່ນທະນາຄານເອກກະຊົນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໄດ້ສະແດງບົດບາດເລັກນ້ອຍໃນສ່ວນຮ່ວມຂອງຕະຫຼາດ. ທະນະຄານໃນລະບົບສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຕັ້ງຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ໃນຕົວເມືອງອື່ນໆ ນອກຈາກທະນະຄານສົ່ງເສີມກະສິກຳ(APB) ຊຶ່ງມີເຄື່ອນຍ້າຍຢູ່ຊົນນະບົດຢູ່ທົ່ວທຸກແຂວງ. ຢ່າງໃດຕໍ່ຕາມ ຄາດວ່າ ປະຊາຊົນ 75% ຍັງບໍ່ເຂົ້າເຖິງການບໍລິການ ດ້ານການເງິນ ຈາກໃນລະບົບຫຼືວ່າເຄິ່ງລະບົບ.

ທະນະຄານການຄ້າຕ່າງປະເທດ(BCEL)ຍັງຮັກສາຕຳແໜ່ງສຳຄັນຄືເກົ່າ, ມີຈຳນວນບັນຊີ ເກືອບເຄິ່ງໜຶ່ງຈຳນວນການຟ້າກແລະການກູ້ຢືມທັງໝົດໃນລະບົບທະນະຄານ. ທະນະຄານພັດທະນາລາວ(LDB) ບໍລິຫານໂດຍຜູ້ບໍລິຫານຂອງສອງທະນາຄານແຫ່ງລັດ-ທະນະຄານລາວໃໝ່ແລະທະນາຄານລ້ານຊ້ານທີ່ມີຂະໜາດນ້ອຍ. ຄຸນລັກສະນະທົ່ວໄປຂອງການລວມກັນລະຫວ່າງທະນະຄານແຫ່ງລັດ ແມ່ນລະບົບການເງິນບໍ່ດີ ແລະ ການເຮັກວຽກ ໂດຍສະເພາະມີຄວາມອ່ອນແອທາງດ້ານທຶນຮອນ, ລະດັບໜີ້ທີ່ບໍ່ເກີດຜົນ ສູງ , ມີກຳໄລຕ່ຳ, ແລະ ຂາດຄວາມລະອຽດອ່ອນໃນການປ່ອຍສິນເຊື້ອ(credit culture). SOB's ມັກຟ້າວຝັ່ງພິຈາລະນາຂະຍາຍາກການກູ້ຢືມໃນທາງທີ່ບໍ່ເປັນການຄ້າຊຶ່ງເລື່ອງດັ່ງກ່າວໄດ້ສະສົມເປັນພະລະການກູ້ຢືມໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານແກ້ໄຂຕະຫຼອດເວລາ. ດ້ວຍເຫດທີ່ພວກເຂົາຂາດ credit culture ແລະມີຄວາມສາມາດຈຳກັດໃນການວິເຄາະການໃຫ້ສິນເຊື້ອ, ຂະນະການປັບປຸງດຳເນີນຕໍ່ໄປ, ຖານະຂອງທະນາຄານແຫ່ງລັດຍັງກໍຍັງອ່ອນແອຢູ່.

ລັກສະນະດັ່ງກ່າວຍັງໄດ້ນຳໃຊ້ຢູ່ໃນທະນະຄານສົ່ງເສີມກະສິກຳ , ທະນາຄານນະໂຍາຍແຫ່ງລັດ ຊຶ່ງເນັ້ນໜັກໃຫ້ການກູ້ຢືມຢູ່ຊົນນະບົດ. ເດືອນມັງກອນ ປີ 2007 ລັດຖະບານໄດ້ແຍກທະນະຄານ ໄປເປັນທະນາຄານການຄ້າ(ແຕ່ຍັງເອີ້ນ ທະນາຄານສົ່ງເສີມກະສິກຳຄືເກົ່າ) ແລະທະນາຄານນໍ້າໂຍບາຍ . ທະນາຄານນໍ້າໂຍບາຍເປັນທະນາຄານທີ່ບໍ່ຮັບເງິນຝາກ ຊຶ່ງມີໜ້າທີ່ສະໜັບສະໜູນນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານ. ທະນະຄານດັ່ງກ່າວໄດ້ການຖ່າຍໂອນຊັບສິນມາຈາກ APB , ມີທັງຊັບສິນເກີດຜົນແລະບໍ່ເກີດຜົນ, ໃນທຸກມື້ນີ້ ທະນະຄານນະໂຍບາຍຍັງດຳເນີນການບໍ່ທັນເຕັມສ່ວນເທື່ອ ແຕ່ວ່າໜ້າທີ່ທຳອິດທີ່ຕ້ອງເຮັດແມ່ນການປ່ອຍເງິນກູ້ໃຫ້47 ເມືອງທີ່ທຸກຍາກ

ຕາມທີ່ທະນາຄານ APB ໄດ້ແຍກອອກເປັນສອງສ່ວນ ຄຸນລັກສະນະຂອງການປ່ອຍເງິນກູ້ຈາກ APB ມີດັ່ງນີ້.

ຕະລາງ 1: ຄຸນລັກສະນະການປ່ອຍເງິນກູ້ຈາກ APB

ຈຸດແຂງ:	ມີເຄື່ອນຍ້າຍໃຫຍ່ທີ່ສຸດໃນປະເທດ ກວມທຸກແຂວງ
ຈຸດອ່ອນ	ລະດັບໜີ້ເກີດຜົນສູງ ແລະມີເງິນອຸດໜູນຈາກລັດຖະບານສູງ
ຂະໜາດເງິນກູ້ (ສູງສຸດ)	10 ຕື້ ກີບ
ໄລຍະການກູ້ຢືມ	1 ຫາ 7 ປີ ຂຶ້ນຢູ່ກັບ ແຫຼ່ງທຶນ
ຄວາມຖີ່ຂອງການຈ່າຍ	ຫຼາກຫຼາຍ(ບໍ່ຕາຍໂຕ)
ດອກເບ້ຍ (ລາຍເດືອນ)	1.5%-2% ສຳລັບກູ້ຢືມໄປເຮັດການຄ້າ
ຄ່າທຳນຽມ	ຫຼາກຫຼາຍ(ບໍ່ຕາຍໂຕ)
ຂັບສິນຄ້າປະກັນ	ດິນ, ເຮືອນ
ຕະຫຼາດ	
• ຈຳນວນຜູ້ຢືມ	100,000
• ຈຳນວນຜູ້ຝາກ	130,000
• ຈຳນວນບ້ານ	ປະມານ 13%ຂອງຈຳນວນຄອບຄົວຢູ່ຊົນນະບົດທັງໝົດ
<p>ຄຳເຫັນ:</p> <p>ທະນາຄານສົ່ງເສີມກະສິກຳແມ່ນສ້າງຕັ້ງໃນປີ 1993 ໃນນາມທະນາຄານນະໂຍບາຍແຫ່ງລັດ ສຸມໃສ່ຂົງເຂດວຽກງານກະສິກຳ. APB ແມ່ນເຄື່ອງມືຕົ້ນຕໍຂອງສະຫາລະນະສຳລັບການເງິນຊົນນະບົດ ດວ້ຍ50% ຂອງຈຳນວນກູ້ຢືມທັງໝົດເປັນໄປຕາມນະໂຍບາຍການກູ້ຢືມ ເຮັດໃຫ້ທະນາຄານບໍ່ໄດ້ຖືກກວດສອບ ແລະຄວມຄຸມຈາກທະນາຄານກາງ ນັບຕັ້ງແຕ່ສ້າງຕັ້ງມາ . ການກວດສອບໃນປີ 2002 ຊຶ່ງເປັນຄັ້ງທຳອິດທີ່ມີນັກກວດສອບຈາກທາງນອກ ພົບວ່າ88%ຂອງການກູ້ຢືມເປັນໜີ້ເກີດຜົນ. ສະພາບນີ້ເປັນຜົນມາຈາກ ຂາດການຫາກຳໄລ, ກິນໄກທີ່ບໍ່ດີ ແລະລະບຽບການທີ່ອ່ອນແອ. ໄລຍະປັບປຸງໂຄງສ້າງ ໃຫ້ເປັນໃນລະບົບຂອງ APB ເລີ່ມໃນປີ 2003 ລວມທັງໄລຍະເງິນກູ້ ຂອງນະໂຍບາຍແລະການອຸດໜູນ, ຍອມຮັບຫຼັກການກົດເກນຕະຫຼາດ, ປັບປຸງນະໂຍບາຍການກູ້ຢືມ, ລົງທຶນຄືນໃໝ່ ສ້າງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ແລະຄວາມອາດສາມາດໃນການບໍລິຫານ.</p> <p>ການບັນທຶກຂອງ APB ສະແດງໃນເດືອນ ຕຸລາ 2006, ທະນາຄານມີລູກຄ້າ 130,000 ຄົນ (ລວມມີ ຜູ້ກູ້ຢືມ 100,000 ຄົນ –ແລະ ຜູ້ຝາກ 30,000 ຄົນ, ລູກຄ້າທັງໝົດທັງຜູ້ກູ້ແລະຜູ້ຝາກຕ້ອງໄດ້ເປີດບັນຊີ ເພື່ອຢືມເງິນ) ຊຶ່ງກວມເອົາ 13% ຂອງຄອບຄົວຊົນນະບົດ. ແລະ ອີກ 4% ຄາດວ່າໄດ້ເຂົ້າເຖິງການບໍລິການການຝາກ ແລະສິນເຊື່ອຈາກພາກສ່ວນການເງິນເຄື່ອງລະບົບ. ຍັງອີກ 83% ຂອງຄອບຄົວຊົນນະບົດທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທາງການເງິນໃດໆ ຫຼືອາໄສຢູ່ພາກສ່ວນການເງິນເຄື່ອງລະບົບຫຼືນອນລະບົບ, ກຸມສະສົມເງິນບ້ານ, ໝູ່ເພື່ອນ, ຄອບຄົວ ຜູ້ປ່ອຍເງິນກູ້. ອັດຕາດອກເບ້ຍຂອງຜູ້ປ່ອຍເງິນກູ້ ອາດສູງເຖິງ 20%ຕໍ່ເດືອນ.</p>	

7 ຄຸນລັກສະນະຂອງພາກສ່ວນການເງິນ ເຄິ່ງລະບົບແລະ ນອກລະບົບ

ດັ່ງທີ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນແລ້ວວ່າ ພາກສ່ວນທະນາຄານໃນລະບົບ ສາມາດເຂົ້າເຖິງສ່ວນໜ້ອຍຂອງ ປະຊາຊົນທັງໝົດ ຊຶ່ງສ່ວນຫຼາຍແມ່ນສຸ່ມໃສ່ແຕ່ເຂດຕົວເມືອງ. ຈຳນວນປະຊາຊົນທີ່ຍັງເຫຼືອແມ່ນນອນຢູ່ ໃນເຂດການບໍລິການຂອງການເງິນເຄິ່ງລະບົບແລະນອກລະບົບ ໃນຮູບຂອງສິນເຊື່ອຈຸລະພາກ(micro Credit) ແລະສະຖາບັນການເງິນຕ່າງໆ ອີງຕາມການລາຍງານຂອງທະນາຄານລາວ (2002), ແຫຼ່ງຕະ ຫຼາດຂອງການເງິນ/ສິນເຊື່ອຈຸລະພາກແມ່ນມີ ຜູ້ກູ້ຢືມ 268,000 ຄົນ ແລະ ຜູ້ຝາກ 560,000 ຄົນ, ໃນ ບົດລາຍງານດຽວກັນນີ້ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າມີພຽງ 25% ຂອງຕະຫຼາດບໍລິການໂດຍຜູ້ບໍລິການການເງິນ ຈຸລະພາກ(APB ແລະ ຜູ້ອອກເງິນກູ້ແມ່ນຜູ້ສະໜອງເງິນຕົ້ນຕໍ)

ສະຖາບັນການເງິນເຄິ່ງລະບົບປົກກະຕິແມ່ນຮັບຮອງໂດຍລັດຖະບານແລະຄວບຄຸມການຂະຍາຫາຍ ຫຼື – ໂດຍທະນາຄານລາວ ຫຼືເຈົ້າໜ້າທີ່ອື່ນໆ. ຜູ້ສະໜອງເງິນ ເຄິ່ງລະບົບ ສຳລັບການຝາກ/ສິນເຊື່ອຈຸລະ ພາກມີດັ່ງນີ້:

- ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ: ໂດຍພື້ນຖານແມ່ນ ສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ(LWU) ເປັນອົງການພາຍ ໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂອງລັດ ຊຶ່ງມີຈະຢູ່ໃນທຸກໆລະດັບການບໍລິຫານ ມີສະມາຊິກ 1 ລ້ານຄົນ. ອີກດ້ານ ໜຶ່ງ LWU ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເຮັດວຽກກ່ຽວຂ້ອງກັບນະໂຍບາຍສັງຄົມ, ອົງການດັ່ງກ່າວບາງຄັ້ງຍັງ ປ່ອຍສິນເຊື່ອ, ບໍລິຫານໂຄງການສິນເຊື່ອ ສຳລັບ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ຫຼືສ້າງສິນເຊື່ອຂອງ ກຸ່ມສຳ ລັບ ການເງິນໃນລະບົບເຊັ່ນ APB. ໂຄງການເຫຼົ່ານີ້ ບໍ່ຄ່ອຍປະສົບຜົນສຳເລັດຫຼື ຍືນຍົງ ສາຍເຫດ ສ່ວນໜຶ່ງແມ່ນມາຈາກ ພະນັງງານຂອງ LWU ມີຄວາມຮູ້ດ້ານການເງິນມີຈຳກັດ
- ສະຫະພັນການປະຢັດແລະສິນເຊື່ອ (SCU's): SCU's ແມ່ນການເລີ່ມຕົ້ນທັດລອງ ສ້າງຕັ້ງໂດຍ APB and ADB ໃນສາມແຂວງ. ພວກເຂົາເປັນອົງກອນເອກະຊົນມີຈຸດປະສົງເພື່ອສະໜອງການ ດຳເນີນການທີ່ຍືນຍົງ, ເປັນການຄ້າແລະບໍລິຫານໂດຍຄະນະກຳການທີ່ມາຈາກການເລືອກຕັ້ງ. ພວກ ເຂົາບໍລິຫານລະບົບທະນາຄານຂັ້ນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ສະມາຊິກ ສຳລັບສະຫະບັນໃດມີສະມາຊິກປະ ມານ 450 ຄົນ ຖ້າວ່າSCU's ໄດ້ພິສູດວ່າມັນເຄື່ອນໄຫວໄດ້ຢ່າງໜ້າເພິ່ງພໍໃຈແລະຍືນຍົງ ສິ່ງນັ້ນ ຖືກວ່າເປັນຕົວແບບເພື່ອນຳໄປເຜີຍແຜ່ຕໍ່ຢູ່ແຂວງອື່ນ ໃນ ສປປ ລາວ. ປະຈຸບັນ SCU's ມີສະ ແດງຄວາມສົນໃຈທີ່ຈະຮັບທຶນຈາກຂ້າງນອກ
- ຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ: ປົກກະຕິແມ່ນນຳໃຊ້ເຄື່ອນຄ້າຍທີ່ມີຢູ່ປະຈຸບັນເຊັ່ນ LWU. – ແລະພາກສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ມີບົດບາດໃນຂົງເຂດນີ້ແມ່ນ::
  - ຄອນເຊີນ ເວີນໄວ(Concern Worldwide)
  - ສະຫະພັນເອີລົບ (EU)
  - ມູນິທິສຳລັບການພັດທະນາການບໍລິຫານການກະເສດ(FIAM)
  - ເວີນວິຊັນ(World Vision)
  - ແລະອື່ນໆ

ພາກສ່ວນນອກລະບົບລວມມີ ແຫຼ່ງເງິນກູ້ທັງໝົດ(ຜູ້ອອກເງິນກູ້, ແມ່ຄ້າ, ຍາດພີ່ນ້ອງ ແລະ ໝູ່ເພື່ອນ) ຊຶ່ງບໍ່ໄດ້ຮັບຮອງ, ຄຸ້ມຄອງທາງກົດໝາຍຫຼືກວດສອບຈາກລັດ ຫຼື ຫ້ອງການໃດໆຂອງມັນ. ຄາດວ່າພາກສ່ວນນອກລະບົບໄດ້ສະໜອງເງິນຫຼາຍກວ່າ 50%ຂອງ ສິນເຊື່ອຈຸລະພາກຢູ່ຊົນນະບົດຂອງ ສປປ ລາວ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ ຕົວເລກດັ່ງກ່າວຄາດວ່າຈະຫຼຸດລົງຖ້າວ່າແຫຼ່ງສິນເຊື່ອຈາກພາກສ່ວນ ການເງິນໃນລະບົບ ແລະ ເຄິ່ງລະບົບໄດ້ຮັບການຂະຫຍາຍ

8 ພາກສ່ວນການເງິນຈຸລະພາກ (Microfinance) ໃນ ສປປ ລາວ

ການເງິນຈຸລະພາກເລີ່ມສ້າງຕັ້ງຢູ່ສປປ ລາວ ໃນປີ 1996, ແລະ ຮອດເດືອນພະຈິກ 2006 ຫຼາກຫຼາຍພາກສ່ວນການເງິນຈຸລະພາກ (ລວມທັງສະຖາບັນການເງິນຈຸລະພາກMFIs) ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ຊຶ່ງມີຄຸນລັກສະນະດັ່ງນີ້ :

8.1 ຟອນຄໍເປີເລທິບ(Fonds Cooperative)

Fonds Cooperative ຊຶ່ງແມ່ນ ຕົວແທນຂອງ APEX ສໍາລັບເຄືອຄ່າຍຂອງ“Cooperative de Credit de Soutien aux Producteurs (CCSP)” ສ້າງຕັ້ງໃນປີ 1996 ມີສາຂາຢູ່ນະຄອນ ຫຼວງວຽງຈັນ(ເມືອງໄຊເສດຖາ, ນາຊາຍທອງ, ຮ່ອງງົວ ແລະ ຈັນທະບູລີ), ແຂວງຊຽງຂວາງ(ແມືອງແປກ) ແຂວງວຽງຈັນ(ວັງວຽງແລະກາສີ), ແຂວງຈໍາປາສັກ(ປາກສ່ອງ) ແຂວງສາລະວັນ(ນາເຕີຍ ແລະ ຄົງເຊໂດນ), ແຂວງເຊກອງ(ທ່າແຕງ) ແລະ ແຂວງຫຼວງພະບາງ(ຫຼວງພະບາງ))

ຕາຕະລາງ 2: ຄຸນລັກສະນະຂອງ Fonds Cooperative

ຈຸດແຂງ	ປະສົບການ, ຖືຫຸ້ນຢູ່ເບື້ອງຫຼັງ, ວິໄສທັດ, ເຄືອຄ່າຍກວ້າງ
ຈຸດອ່ອນ	ພະນັກງານຂາດປະສົບການ, ການ ຄວບຄຸມ/ກວດກາພາຍໃນຍັງອ່ອນ ແອ, ຄຸນພາບຂອງຜູ້ບໍລິຫານ, ຈໍານວນເງິນຝາກ/ທຶນ ສໍາລັບສິນເຊື່ອ ມີບໍ່ພຽງພໍ
ຂະໜາດກູ້ຢືມ	1,000,000 – 10,000,000 ກີບ
ໄລຍະເວລາກູ້ຢືມ	ບໍ່ເກີນ 12 ເດືອນ
ຄວາມຖີ່ຂອງການຈ່າຍເງິນຄືນ	ທຸກໆເດືອນ
ອັດຕາດອກເບ້ຍ	3% ຕໍ່ເດືອນ
ຄ່າທໍານຽມ	6,000 ກີບ
ຊັບສິນຄ້າປະກັນ	ເຮືອນ, ໃບຕາດິນ, ລົດ, ລວມກຸ່ມກັນ
ຕະຫຼາດ	
• ຈໍານວນຜູ້ຢືມ	1,151

<ul style="list-style-type: none"> • ຈຳນວນຜູ້ຝຶກ 	1,738
<ul style="list-style-type: none"> • ຈຳນວນບ້ານ 	174
<p>ຄຳເຫັນ:</p> <p>CCSP ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ຄັ້ງທຳອິດ ໃນປີ1996, ແລະໃນປີ 2001 ໄດ້ມີ 9 CCSPs. ພວກເຂົາໄດ້ຕັດສິນໃຈຮ່ວມກັນເພື່ອສ້າງຕັ້ງບໍລິສັດຮ່ວມທຶນ FC ໃຫ້ເປັນຕົວແທນຂອງ apex ເພື່ອເປັນຊ່ອງທາງການເງິນ.ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຊຶ່ງກັນແລະກັນ ແລະ ເລີ່ມບໍລິສັດຮ່ວມທຶນCCSPsແບບໃໝ່. ບໍລິສັດຮ່ວມທຶນ FC ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍ CCSPs ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການຊ່ວຍເຫຼືອ/ຜູ້ລົງທຶນໃນຈຳນວນ 500 ລ້ານກີບ. FC ເອົາທຶນຂອງຕົນໃຫ້ CCSPs ຢືມໃນນາມເປັນພາກສ່ວນຮ່ວມງານກັນໃນຈຳນວນ 18 % ຕໍ່ປີ ໄດ້ເລີ່ມໃຫ້ 4 CCSPs ໃໝ່ ແຕ່ວ່າມີສາມ CCSPs ປະສົບບັນຫາພະນັກງານສີ່ໂກງ ຊຶ່ງມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະຕ້ອງປົດກິດການ. FC ຮູ້ດີການຂາດການຄວບຄຸມຢູ່ໃນຄູ່ຮ່ວມງານ CCSPs ຂອງເຂົາຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດມີບັນຫາເພາະວ່າທຶນ ສ່ວນໃຫ່ຍຂອງ CCSPs ແມ່ນມາຈາກ FC ຫຼາຍກວ່າຈາກຜູ້ຝຶກເງິນ. ຄະນະບໍລິຫານຂອງ CCSPs ມີຄວາມ ອ່ອນແອ ແລະພະນັກງານປ່ອຍສິນເຊື່ອຍັງຈະຕ້ອງໄດ້ຝຶກຫຼາຍຂຶ້ນ. ປະຈະບັນ FC ໄດ້ປັບປຸງວິໄສທັດໃໝ່ ແລະ ຖືກວ່າໄດ້ກາຍເປັນຜູ້ທີ່ເປີດເຄື່ອນຊ່າຍຫຼາຍ ແລະ ສະໜອງທຶນໃຫ້ເຄື່ອນຄ່າຍທີ່ບໍ່ແມ່ນ CCSPs.</p>	

8.2 ໂຄງການກອງທຶນຈຸລະພາກຂອງ UNCDF ແລະ UNDP

ໂຄງການການເງິນຈຸລະພາກ ຂອງ ກອງທຶນສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອພັດທະນາຕົວເມືອງ ແລະ ແຜນງານຂອງສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອການພັດທະນາ ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນປະຕິບັດໃນທ້າຍປີ 1997 ແລະໄດ້ສິ້ນຕໍ່ໃຫ້ ກະຊວງການເງິນໃນປີ 2002 ເພື່ອໃຫ້ສືບຕໍ່ບໍລິຫານໂຄງການ(ປະຈຸຮັບຮູ້ກັນໃນນາມຂອງ ” ຫ້ອງການ ການເງິນຈຸລະພາກ” ຢູ່ແຂວງໄຊຍະບູລີ, (ເມືອງໄຊຍະບູລີ, ເມືອງພຽງ, ເມືອງປາກລາຍ) ແລະແຂວງອຸດົມໄຊ (ເມືອງໄຊ)

ປະຈຸບັນຍັງບໍ່ທັນມີຂໍ້ມູນລະອຽດກ່ຽວກັບໂຄງການນີ້ເທື່ອ.

8.3 ສະຫະກອນພັດທະນາຊົນນະບົດ (RDC)

ສະຫະກອນພັດທະນາຊົນນະບົດ ເລີ່ມເປີດໃນເດືອນສິງຫາປີ 2001ຢູ່ເມືອງນາຊາຍທອງ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ)

ຕາຕະລາງ 3: ຄຸນລັກສະນະຂອງສະຫະກອນພັດທະນາຊົນນະບົດ

ຂະໜາດກູ້ຢືມ(ສູງສຸດ)	30,000,000 ກີບ (ຍືມເປັນກຸ່ມ) 10.000.000 ກີບ(ບຸກຄົນ)
ໄລຍະເວລາກູ້ຢືມ	4-5 ເດືອນ
ຄວາມການຈ່າຍເງິນຄືນ	ເຫດຜົນການຈ່າຍຄືນແມ່ນອີງຕາມເງື່ອນໄຂຂອງກະແສເງິນສົດ

ອັດຕາດອກເບ້ຍ (ລາຍເດືອນ)	4-5% (ເປັນກຸ່ມ) 5-6% (ບຸກຄົນ)
ຄ່າທຳນຽມ	10,000 ກີບ (ເປັນກຸ່ມ) 10,000 ກີບ(ບຸກຄົນ)
ຊັບສິນຄ້າປະກັນ	ເງິນຟາກ ແລະ ຊັບສິນຄົງທີ່
ຕະຫຼາດ	
<ul style="list-style-type: none"> ຈຳນວນຜູ້ກູ້ຢືມ 	1,300
<ul style="list-style-type: none"> ຈຳນວນຜູ້ຝາກ 	1,761
<ul style="list-style-type: none"> ຈຳນວນບ້ານ 	46
ຄວາມສາມາດຂະຫຍາຍຕົວ	ສູງ
<p>ຄຳເຫັນ:</p> <p>ສະຫະກອນພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແມ່ນການຫັນສະຖາບັນການເງິນໄປເປັນຮູບແບບທຸລະກິດ ມັນໄດ້ສ້າງກຳໄລ ຫຼາຍກວ່າຮ້ອຍລ້ານກີບຕໍ່ປີ. ມັນໄດ້ຮັບກຳໄລຈາກກູ້ຢືມເງິນຈາກນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນຈຳນວນ 128 ລ້ານກີບ ໃນ ອັດຕາອຸດໜູນ 3% ຊຶ່ງໄດ້ການຈ່າຍຄືນຢ່າງເຕັມສ່ວນ. ຂໍ້ຈຳກັດໃນການຂະຫຍາຍຕົວຂອງມັນ ແມ່ນຄວາມສາ ມາດໃນການເພີ່ມທຶນ. ມັນມີທ່າວ່າຈະໄດ້ຮັບທຶນກອງທຶນຈຸລະພາກຂອງADB ຊຶ່ງຈະບໍລິຫານໂດຍທະນະຄານ ລາວ.</p>	

8.4 ສະມາຄົມການຟາກປະຢັດແລະສິນເຊື້ອ

ມີສາມສະມາຄົມການຢາດປະຢັດແລະສິນເຊື້ອ ຊຶ່ງໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນໂດຍ ADB ໃນປີ 2003 ຢູ່ສາມແຂວງ: ແຂວງຫຼວງພະບາງ(ເມືອງຫຼວງພະບາງ) ແຂວງວຽງຈັນ(ເມືອງໂພນໂຮງ) ແລະ ແຂວງສະຫວັນນາເຂດ (ເມືອງອຸທຸມພອນ) ຈາກນັ້ນໄດ້ກາຍມາເປັນ ສະມາຄົມການຝາກປະຢັດ ແລະສິນເຊື້ອເຊໂນ (SSCU)

ຕາຕະລາງ 4: ຄຸນລັກສະນະຂອງສາມສະມາຄົມການຝາກປະຢັດ ແລະສິນເຊື້ອ

ຈຸດແຂງ	ໂຄງສ້າງທາງກົດໝາຍຈະແຈ້ງ, ສ້າງກຳໄລໄດ້, ສາມາດຊຶກເປັນ ເຈົ້າຂອງເອງ, ແຫຼ່ງທຶນໄດ້ຈາກການຝາກປະຢັດ, ລະບົບຂ່າວສານ ເພື່ອການບໍລິການ
ຈຸດອ່ອນ	ພະນັກງານປ່ອຍສິນເຊື້ອບໍ່ໄດ້ຮັບການຝຶກມາຢ່າງມີອາຊີບ.
ຂະໜາດກູ້ຢືມ(ສູງສຸດ)	5,000,000 ກີບ
ໄລຍະການກູ້ຢືມ	6 ເດືອນ
ການຈ່າຍຄືນ	ແຕ່ລະເດືອນ
ອັດຕາດອກເບ້ຍຕໍ່ເດີນ	4%
ຄ່າທຳນຽມ	10,000 ກີບ

ຫຼັກຊັບຄຳປະກັນ	ເງິນຝາກ, ດິນ, ເຮືອນ
ຕະຫຼາດ	
• ຈຳນວນຜູ້ຍື່ມ	205
• ຈຳນວນຜູ້ຝາກ	303
• ຈຳນວນບ້ານ	ບໍ່ຮູ້
<p>ຄຳເຫັນ:</p> <p>ສະມາຄົມການຝາກປະຢັດແລະສິນເຊື້ອເຊໂນແມ່ນໜຶ່ງສາມ ສະມາຄົມການຝາກປະຢັດແລະສິນເຊື້ອທີ່ຢູ່ ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງ ADB ພາຍໄຕ້ການຮ່າງລະບຽບການຄຸ້ມຄອງການຝາກປະຢັດ ແລະ ສິນເຊື້ອ. ມັນ ແມ່ນອົງການຊຶ່ງລວມບັນດາສະມາຊິກຂອງລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກ ADB. ລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນກຳລັງໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານເຕັກນິກຈາກ ອົງການພັດທະນາປະເທດ ເນເທີແລນ ປະຈຳລາວ(SNV) ແລະຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບທຶນຈາກ ADB ຫຼາຍຂຶ້ນ(ສະຫະກອນສິນເຊື້ອ) ຄຸ້ມຄອງໂດຍ ທະນາຄານ ລາວ. ໂຄງສ້າງປະຈຸບັນອອກແບບໂດຍ WOCCU ບໍ່ມີບັນດາທ້ອງການເງິນກົດ, ຂອງຂ້າງຈະເຊື່ອ ໃຈສະມາຊິກຄະນະບໍລິຫານໃນການຊອກຫາການກູ້ຢືມ, ການວິເຄາະ ແລະການອະນຸມັດຂອງພວກເຂົາ.</p>	

8.5 ສະຖາບັນການເງິນຈຸລະພາກ ເອກພັດທະນາ (EMI)

ສະຖາບັນການເງິນຈຸລະພາກ ເອກພັດທະນາ (EMI) ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 2006 ຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ(ເມືອງໄຊເສດຖາ, ຈັນທະບູລີ, ສີໂຄດຕະບອງ, ສີສັດຕະນາກ, ໄທານີ ແລະປາກງື່ມ)

ຕາຕະລາງ 5: ຄຸນລັກສະນະຂອງ ສະຖາບັນການເງິນຈຸລະພາກ ເອກພັດທະນາ

ຈຸດແຂງ	ມີປະສິບການໃນການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ, ເອກະຊົນເປັນເຈົ້າຂອງ, ການເງິນແບບໃໝ່
ຈຸດອ່ອນ	ສ້າງຕັ້ງໃໝ່, ແຫຼ່ງທຶນມີຈຳກັດ ແລະອາໄສຈາກເງິນຝາກ, ບໍ່ໄດ້ທົດສອບສະບັບໂຄງສ້າງໃນລະດັບທຽບເທົ່າກັນ
ຂະໜາດກູ້ຢືມ	500,000 – 20,000,000 ກີບ ຂຶ້ນຢູ່ກັບປະເພດລູກຄ້າ(ສ່ວນບຸກຄົນ, ລວມກຸ່ມ, ຫຼືວ່າຜູ້ປະກອບການ)
ໄລຍະກູ້ຢືມ	6-12 ເດືອນ
ຄວາມຖີ່ຂອງການຈ່າຍເງິນຄືນ	ແຕ່ລະເດືອນ (ຕົ້ນທຶນ+ດອກເບ້ຍ)
ອັດຕາດອກເບ້ຍ	3-4% ຂຶ້ນກັບປະເພດລູກຄ້າ
ຄ່າທຳນຽມ	5,000 – 50,000 ກີບ ຂຶ້ນກັບປະເພດລູກຄ້າ

ຊັບສິນຄ້າປະກັນ	ເງິນຝາກຂອງກຸ່ມ, ເຄື່ອງຂອງ, ດິນແລະເຮືອນ, ເງິນເດືອນ, ເງິນຝາກ
ຕະຫຼາດ	
• ຈຳນວນຜູ້ຍືມ	505
• ຈຳນວນຜູ້ຝາກ	400
• ຈຳນວນບ້ານ	ໃນເມືອງຢ່າງດຽວ
ຄຳເຫັນ:	
ສະຖາບັນການເງິນຈຸລະພາກ ເອກພັດທະນາ ແມ່ນບໍລິສັດເອກະຊົນແຫ່ງທຳອິດ ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດພາຍໃຕ້ ລະບຽບຄຸ້ມຄອງສະຖາບັນການເງິນຈຸລະພາກໃໝ່. ມັນໄດ້ເລີ່ມຈາກຜູ້ກໍ່ຕັ້ງຈາກສູນຝຶກອົບຮົມການເງິນຈຸລະພາກ ແລະນັກທຸລະກິດລາວ10ຄົນ. ຄວາມທ້າທາຍແມ່ນການສະໜອງເງິນສິນເຊື່ອທີ່ມີຄວາມຕ້ອງສູງ.	

8.6 ສະຖາບັນການເງິນພັດທະນາຜຶງສາລີ (IFDP)

ສະຖາບັນການເງິນພັດທະນາຜຶງສາລີ (IFDP) ເລີ່ມເຄື່ອນໄຫວໃນປີ 1998 ຢູ່ແຂວງຜຶງສາລີ (ເມືອງຜຶງສາລີ) ແລະໄດ້ກາຍເປັນສະຖາບັນການເງິນຈຸລະພາກໃນປີ 2006.

ປະຈຸບັນຍັງບໍ່ທັນມີຂໍ້ມູນລະອຽດ.

9 ອຸປະສັກສຳລັບການພັດທະນາພະລັງງານທົດແທນຢູ່ລາວ

ສະພາບສະຖາບັນການເງິນຂອງສປປ ລາວ ໃນປະຈຸບັນ ສາມາດສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງພື້ນຖານ ຂອງລະບົບການເງິນຊຶ່ງເປັນເຄື່ອງມືທາງການເງິນທີ່ພື້ນຖານທີ່ສຸດທີ່ໄດ້ແລະບໍ່ມີການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງບັນຫາຕົ້ນຕໍສຳລັບສະຖາບັນການເງິນທັງໝົດແມ່ນ:

- ຂາດການການສະໜອງເງິນໄລຍະຍາວ
- ຂາດຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບອຸປະກອນພະລັງງານທົດແທນ ແລະ ການເຮັດວຽກຂອງມັນ, ລາຄາ ແລະ ອື່ນໆ

ບັນຫາທີ່ເປັນອຸປະສັກສຳລັບການພັດທະນາແລະການນຳໃຊ້ຢູ່ ສປປ ລາວ ສາມາດກຳນົດໄດ້ຈຳນວນໜຶ່ງ. ສິ່ງນີ້ໄດ້ກະທົບກະເທືອນເຖິງບັນດາທາງເລືອກທາງການເງິນສຳລັບການນຳໃຊ້ພະລັງງານທົດແທນພາຍໃນປະເທດ:

- ຂາດນະໂຍບາຍການປະສົມປະສານພະລັງງານແຫ່ງຊາດແລະວິໄສທັດສຳລັບພະລັງງານທຸກຂະແໜງການແມ່ນຍັງບໍ່ທັນຈະແຈ້ງ/ຍັງບໍ່ທັນມີ.

- ຂາດນະໂຍບາຍ ແລະຍຸດທະສາດພະລັງງານລວມທັງລະບຽບກົດໝາຍ, ການແນະນຳ ແລະ ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງ
- ຂາດຂໍ້ມູນຂ່າວສານສຳລັບພະລັງງານທຸກຂະແໜງການ ລັດຖະບານມີຂໍ້ຈຳກັດທາງການເງິນບໍ່ສາມາດທີ່ຈະດຳເນີນການຕາມສິ່ງທີ່ສາມາດເຮັດໄດ້. ສ່ວນຫຼາຍແຫຼ່ງທຶນສະລັບຂົງເຂດພະລັງງານແມ່ນມາຈາກການກູ້ຢືມ ແລະຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຈາກອົງການຮ່ວມດ້ານການເງິນຫຼາຍຝ່າຍ ແລະ ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອສາກົນ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງທ້ອງຖິ່ນໃນຂົງເຂດນີ້ແມ່ນຍັງມີຈຳກັດ
- ທະນະຄານຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ/ສະຖາບັນການເງິນຂາດຄວາມສາມາດທີ່ຈຳເປັນເພື່ອຕີລາຄາຄ່າບັນດາໂຄງການດ້ານພະລັງງານທົດແທນເຂົ້າເຈົ້າມີຄວາມລັງເລທີ່ຈະປ່ອຍເງິນກູ້ສຳລັບໂຄງການກ່ຽວກັບພະລັງງານທົດແທນເພາະເຫັນວ່າມີຄວາມສ່ຽງສູງແລະຕ້ອງການເວລາດົນເພື່ອເກັບກູ້ເງິນລົງທຶນຄືນ
- ມູນຄ່າດຳເນີນການຍັງສູງເນື່ອງຈາກຄວາມນ້ອຍຂອງໂຄງການທີ່ສາມາດເປັນໄປໄດ້
- ກຳລັງຄືນທີ່ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສຳນານ, ປະສິບການ, ຄວາມສຳນິສຳນານ ໃນການວາງແນຍຸດທະສາດ ແລະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນເຫຼົ່ານັ້ນ ຍັງມີຈຳກັດ
- ຂາດການຈັດວາງອົງກອນແລະໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບສຳລັງພະລັງງານ-ການກຳນົດຜູ້ຮັບຜິດຊອບຂະແໜງພະລັງງານແລະຄວາມຮັບຜິດຊອບປະສານງານລະຫວ່າງອົງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຍັງບໍ່ທັນຈະແຈ້ງ
- ບໍ່ມີສິ່ງກະຕຸກຂຸກຢູ່ຈາກລັດຖະບານທີ່ຈະຊ່ວຍອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການເລັ່ງການພັດທະນາ ແລະຫຍາຍຂອບເຂດການນຳໃຊ້ແຫຼ່ງພະລັງງານທີ່ຍືນຍົງຂອງພະລັງຊີວະມວນ.
- ລາຄາອຸປະກອນພະລັງງານທົດແທນຍັງສູງຂະນະທີ່ຄອບຄົວຊົນນະບົດມີລາຍໄດ້ຕໍ່າ
- ຂາດຜູ້ປະກອບການຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ສະໜອງອຸປະກອນແລະບໍລິການກ່ຽວກັບລະບົບພະລັງງານຊີວະມວນ
- ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການຍັງລັງເລທີ່ຈະລົງທຶນໃນໂຄງການພະລັງງານຊີວະມວນເພາະມີຄວາມສ່ຽງສູງ ແລະຍາກທີ່ຈະເກັບກູ້ເງິນລົງທຶນຄືນໄດ້
- ຄວາມຮູ້ຕໍ່າກ່ຽວກັບຊ່ອງທາງແລະມີອຸປະສັກຫຼາຍຕໍ່ກັບການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີພະລັງງານທົດແທນເວົ້າລວມ, ເວົ້າສະເພາະແມ່ນສຳລັບການຜະລິດແລະການນຳໃຊ້ໃນສັງຄົມ
- ມີຄວາມຮູ້ຈຳກັດກ່ຽວກັບແຫຼ່ງພະລັງງານທົດແທນເວົ້າລວມ ແລະເວົ້າສະເພາະແມ່ນພະລັງງານຊີວະມວນ
- ລະດັບຄວາມຮັບຮູ້ຂອງປະຊາຊົນກ່ຽວກັບການປັບປຸງແລະປະສິດທິພາບການນຳໃຊ້ພະລັງງານຊີວະມວນຍັງຕໍ່າ

10 ເອກະສານອ້າງອີງ

Money Matters and More. Study on Supply and Demand for Financial Services in Luang Prabang and Savanakheth provinces and scope of PSD Advisory services. SNV Netherlands Vientiane, June 2004

Presentations made at BWTP regional workshop in Phnom Penh, Cambodia, December 2004. Available on www.bwtp.org

The banking and financial sector of Lao PDR. Financial sector note. Bank of Lao PDR, World Bank, Asian Development Bank. 15 July 2002

Linking microfinance to biogas in Lao PDR, Microfinance Training Center, Vientiane, November 2006

Lao PDR Economic Monitor, WorldBank Vientiane Office, May 2007

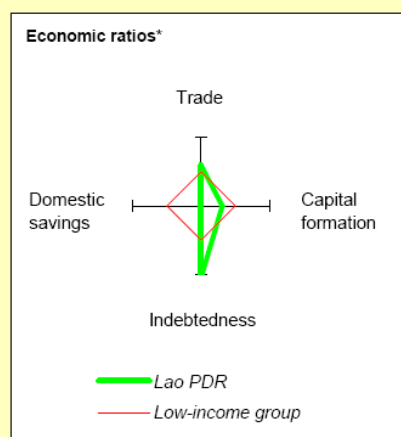
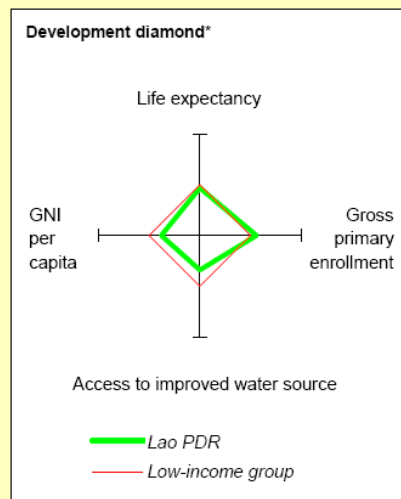
<http://siteresources.worldbank.org/INTLAOPRD/Resources/IDALao.pdf> Country Brief Lao PDR, Worldbank/IDA

ເອກະສານຄັດຕິດ 1: Lao at a Glance

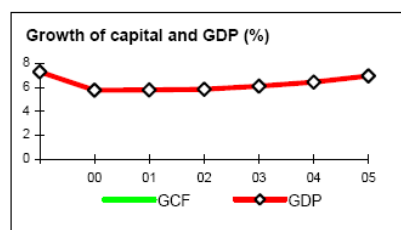
Lao PDR at a glance

8/13/06

POVERTY and SOCIAL	Lao PDR	East Asia & Pacific	Low-income		
2005					
Population, mid-year (millions)	5.9	1,885	2,353		
GNI per capita (Atlas method, US\$)	440	1,627	580		
GNI (Atlas method, US\$ billions)	2.6	3,067	1,364		
Average annual growth, 1999-05					
Population (%)	2.3	0.9	1.9		
Labor force (%)	3.0	1.3	2.3		
Most recent estimate (latest year available, 1999-05)					
Poverty (% of population below national poverty line)	..	..	..		
Urban population (% of total population)	21	41	30		
Life expectancy at birth (years)	55	70	59		
Infant mortality (per 1,000 live births)	65	29	80		
Child malnutrition (% of children under 5)	40	15	39		
Access to an improved water source (% of population)	51	79	75		
Literacy (% of population age 15+)	69	91	62		
Gross primary enrollment (% of school-age population)	116	115	104		
Male	124	116	110		
Female	109	114	99		
KEY ECONOMIC RATIOS and LONG-TERM TRENDS					
	1985	1995	2004	2005	
GDP (US\$ billions)	2.4	1.8	2.5	2.9	
Gross capital formation/GDP	7.0	..	17.4	16.7	
Exports of goods and services/GDP	2.4	23.2	24.8	27.6	
Gross domestic savings/GDP	1.3	..	..	..	
Gross national savings/GDP	1.3	15.2	2.9	1.5	
Current account balance/GDP	-4.1	-10.8	-14.5	-15.1	
Interest payments/GDP	0.0	0.3	0.5	..	
Total debt/GDP	26.1	122.8	82.7	..	
Total debt service/exports	12.0	6.2	8.5	..	
Present value of debt/GDP	..	..	62.3	..	
Present value of debt/exports	..	..	248.7	..	
	1985-95	1995-05	2004	2005	2005-09
(average annual growth)					
GDP	5.6	6.1	6.4	7.0	6.5
GDP per capita	2.9	3.6	4.0	4.6	4.3
Exports of goods and services	..	..	..	..	..

STRUCTURE of the ECONOMY	1985	1995	2004	2005
(% of GDP)				
Agriculture	..	55.7	47.1	46.0
Industry	..	19.2	27.1	27.9
Manufacturing	..	14.3	20.4	..
Services	..	25.1	25.8	26.1
Household final consumption expenditure	90.0	..	..	..
General gov't final consumption expenditure	8.7	..	..	..
Imports of goods and services	5.8	37.3	32.6	31.4
	1985-95	1995-05	2004	2005
(average annual growth)				
Agriculture	4.0	4.4	2.9	2.6
Industry	11.3	10.3	11.7	16.0
Manufacturing	13.1	9.8	13.3	6.7
Services	4.9	6.3	7.5	5.6
Household final consumption expenditure	..	..	..	..
General gov't final consumption expenditure	..	..	..	..
Gross capital formation	..	..	..	..
Imports of goods and services	..	..	..	..

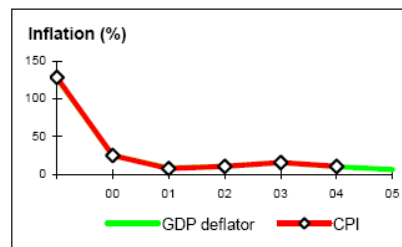

Note: 2005 data are preliminary estimates.

* The diamonds show four key indicators in the country (in bold) compared with its income-group average. If data are missing, the diamond will be incomplete.

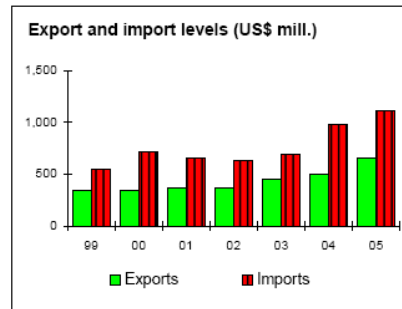
PRICES and GOVERNMENT FINANCE

	1985	1995	2004	2005
Domestic prices (% change)				
Consumer prices	..	19.6	10.5	..
Implicit GDP deflator	64.8	19.7	10.3	6.5
Government finance (% of GDP, includes current grants)				
Current revenue	..	16.5	11.7	12.0
Current budget balance	..	6.5	3.7	2.8
Overall surplus/deficit	..	-3.9	-3.3	-3.4

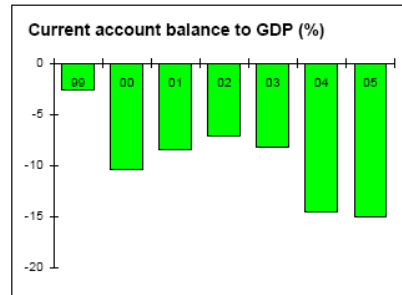
TRADE

	1985	1995	2004	2005
<i>(US\$ millions)</i>				
Total exports (fob)	..	313	500	659
Electricity	..	24	105	110
Mining	..	..	58	216
Manufactures	..	15	14	18
Total imports (cif)	..	589	977	1,116
Food	..	49	90	102
Fuel and energy	..	22	62	76
Capital goods	..	201	490	565
Export price index (2000=100)	..	99	108	128
Import price index (2000=100)	..	99	120	100
Terms of trade (2000=100)	..	101	90	128

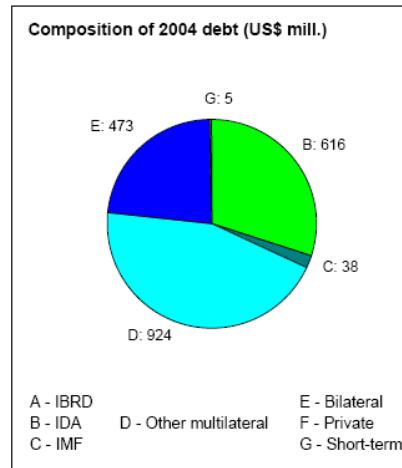
BALANCE of PAYMENTS

	1985	1995	2004	2005
<i>(US\$ millions)</i>				
Exports of goods and services	58	410	687	874
Imports of goods and services	138	658	1,033	1,191
Resource balance	-80	-249	-346	-316
Net income	-18	-7	-101	-207
Net current transfers	..	64	85	93
Current account balance	-98	-191	-361	-430
Financing items (net)	118	206	391	451
Changes in net reserves	-21	-15	-30	-21
Memo:				
Reserves including gold (US\$ millions)	..	..	227	226
Conversion rate (DEC, local/US\$)	45.0	804.7	10,670.5	10,591.0

EXTERNAL DEBT and RESOURCE FLOWS

	1985	1995	2004	2005
<i>(US\$ millions)</i>				
Total debt outstanding and disbursed	619	2,165	2,056	..
IBRD	0	0	0	0
IDA	27	285	616	598
Total debt service	7	26	53	..
IBRD	0	0	0	0
IDA	0	3	13	14
Composition of net resource flows				
Official grants	15	130	114	..
Official creditors	37	75	50	..
Private creditors	0	0	0	..
Foreign direct investment (net inflows)	-2	95	17	..
Portfolio equity (net inflows)	0	0	0	..
World Bank program				
Commitments	0	19	28	..
Disbursements	0	28	37	35
Principal repayments	0	1	8	9
Net flows	0	27	29	26
Interest payments	0	2	5	5
Net transfers	0	25	24	21

ເອກສານຄັດຕິດ 2: ການປຸງປຸງບຸກຄົນອົງການການເງິນ

ຜູ້ ໃຫ້ບໍລິການ	ເປົ້າໝາຍ	ເງິນທີ່ສະສົມໄວ້ໄດ້	ດອກເບ້ຍ	ວິທີການ	ຄວາມຍືນຍົງ
ພາກສ່ວນໃນລະບົບ: ອັດຕາດອກເບ້ຍ ແຕ່ 12-24 ຕໍ່ປີ					
ທະນາຄານພັດທະນາລາວ(BCEL)	ຊຸມຊົນຢູ່ຕົວເມືອງແລະຊານເມືອງ ທີ່ເຮັດທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະຈຸລະພາກ	ຕ້ອງມີເງິນຝາກຈຶ່ງກູ້ຢືມໄດ້	ອັດຕາດອກເບ້ຍແມ່ນກຳນົດຕາມນະໂຍບາຍຂອງ ລັດຖະບານ	ການໃຊ້ບໍລິການຫຍຸ້ງຍາກ ເນື່ອງຈາກຂັ້ນຕອນເອກສານ, ລະບຽບການແລະ ທີ່ຕັ້ງ	ກຳລັງປັບປຸງ
ທະນາຄານສົ່ງເສີມກະສິກຳ(APB)	ຊາວນາຢູ່ຊານເມືອງ ແລະຊົນນະບົດ	ຕ້ອງມີເງິນຝາກຈຶ່ງກູ້ຢືມໄດ້	ດອກເບ້ຍອຸດໜູນຈາກລັດຖະບານ, ໃນອານາຄົດຈະມີການປ່ຽນແປງ	ລວມກຸ່ມກັນ, ການໃຊ້ບໍລິການຫຍຸ້ງຍາກເນື່ອງຈາກຂັ້ນຕອນເອກສານ, ລະບຽບ ການ	ຂາດທຶນໜັກ, ຈຳນວນ ແລະບໍລິມາດທີ່ບໍ່ເກີດຜົນຫຼາຍ, ກຳລັງປັບປຸງແຜນງານຄືນໃໝ່
ສະຫະກອນສິນເຊື້ອໃນລະບົບ	ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຜູ້ປະກອບການຂະໜາດນ້ອຍ ແລະຂະໜາດຈຸລະພາກຢູ່ໃນຕົວເມືອງ. ເຂດຊົນນະບົດຈຳນວນໜຶ່ງ.	ທຸກສ່ວນເອກະຊົນແລະສະມາຊິກສະຫະກອນ. ຄວາມສະໜັກໃຈແລະຕ້ອງມີເງິນຝາກສະສົມ	ຫັນໄປໃຊ້ດອກເບ້ຍຕາມຫຼັກການຕະຫຼາດ	ສະຫະກອນມີຖານະຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ, ບໍລິສັດຈຳກັດທຶນ	ເປົ້າໝາຍກ້າວໄປເຖິງການບໍລິການທີ່ຍືນຍົງ
ພາກສ່ວນເຄິ່ງລະບົບ : ດອກເບ້ຍຢູ່ລະຫວ່າງ3-5%ຕໍ່ເດືອນ					
ສະຫະພັນ ສິນເຊື້ອ	ຊຸມຊົນຊົນນະບົດທີ່ທຸກຍາກ	ຮ່ວມຮູ້ນໃນການລົງທຶນ. ເປົ້າໝາຍຈະໄດ້ຄ່າຕອບແທນໃນທາງບວກຈາກການຝາກປະຢັດ	ລວມຄ່າດຳເນີນການ ແລະເຫັນວ່າຕົ້ນທຶນຂະຫຍາຍຕົວ	ຫັນເປັນທຸລະກິດ, ຊຸມຊົນເປັນສະມາຊິກ.	APB ດ້ວຍການຊ່ວຍເຫຼືອທາງວິຊາການຈາກ ADBເຮັດການທົດລອງ ຢູ່4 ແຂວງ
ໂຄງການຂອງອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ	ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຜູ້ທີ່ທຸກຈົນທີ່ສຸດແລະທ່າງໄກສອກຫຼີກ (ເຊັ່ນຊົນເຜົ່າສ່ວນນ້ອຍ)	ການບັງຄັບແລະການສະໝັກໃຈສະສົມ(ເງິນສົດ, ສິ່ງຂອງ)	ສ່ວນຫຼາຍຈະເປັນດອກເບ້ຍອຸດໜູນ ກຳນົດໂດຍຄະນະກຳມະການບໍລິຫານ	ກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອກັນເອງ (CBOs,ທະນາຄານບ້ານ) ຊຶ່ງສຸມໃສ່ການພັດທະນາອົງກອນ	ໂດຍປົກກະຕິກ່ຽວຂ້ອງກັບເງິນອຸດໜູນສູງ(ແຕ່ຍົກເວັ້ນອັນທີ່ມີຢູ່)
ໂຄງການຮ່ວມມືສອງຝ່າຍ	ຕົວເມືອງແລະຊົນນະບົດທີ່ ທຸກຍາກ	ຫັນໄປທາງດ້ານສິນເຊື້ອ, ບໍ່ຕ້ອງການການຝາກປະຢັດ	ປົກກະຕິເປັນດອກເບ້ຍອຸດໜູນກຳນົດໂດຍຄະນະກຳມະການບໍລິຫານ	ມີຫຼາຍວິທີການ	ຍາກທີ່ຈະຍືນຍົງພາຍຫຼັງມອບຮັບໂຄງການແລ້ວ.
ພາກສ່ວນອກລະບົບ: ດອກເບ້ຍຢູ່ລະຫວ່າງ 3-5%ຈົນເຖິງ 20%(ຜູ້ອອກເງິນກູ້ ແລະອື່ນໆ)					
ກຸ່ມສະສົມທຶນ ແລະໃຫ້ກູ້ຢືມ	ປະຊາຊົນຜູ້ທຸກຍາກ ແລະທຸກຍາກທີ່ສຸດ	ສົ່ງເສີມການສະໝັກໃຈສະສົມ	ປົກກະຕິເປັນດອກເບ້ຍອຸດໜູນກຳນົດ	ກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອກັນເອງ(ອົງການຈັດຕັ້ງ)	ຍາກທີ່ຈະຍືນຍົງຫຼັງຈາກມອບຮັບໂຄງ

		ທຶນນອກຈາກ ການບັງຄັບການ ສະສົມທຶນ	ໂດຍຄະນະກຳມະ ການບລິຫານ	ຊຸມຊົນ(CBOs), ທະນາຄານ ບ້ານ)	ການ.
ພາກສ່ວນອື່ນໆ(ຜູ້ອອກເງິນ ກູ້, ຫວຍ, ພໍ່ຄ້າແລະຜູ້ອອກ ເງິນມື້)	ບໍ່ມີເປົ້າໝາຍແນ່ນອນ	ບໍ່ຕ້ອງການຝາກ ເງິນ, ເຂົ້າໃຈກັນດີ ແລະເຊື່ອໃຈກັນ ເປັນປັດໃຈສຳຄັນ	ສູງ	ດຳເນີນການນອກລະ ບົບ	ວອງໄວ ແລະ ບໍລິການ ທັນທີ. ດອກເບ້ຍມີ ຄວາມສ່ຽງສູງ